

13/DZPaU/2022/I - Informácia k účtovaniu rozdielov vzniknutých z dôvodu zaokrúhľovania ceny platenej v hotovosti

Z dôvodu zabezpečenia jednotného postupu pri uplatňovaní zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) Finančné riaditeľstvo SR v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky oborom pre legislatívu a metodiku účtovníctva vydáva informáciu k účtovaniu rozdielov vzniknutých z dôvodu zaokrúhľovania ceny platenej v hotovosti.

Zákonom č. 457/2021 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 457/2021“) sa s účinnosťou od 1.7.2022 zavádza zaokrúhľovanie cien tovarov a služieb tak, aby sa minimalizovala potreba používania 1 a 2 centových mincí.

Ustanovenie § 3 ods. 4 cit. zákona znie:

„Cena platená v hotovosti sa zaokrúhľuje na 5 eurocentov; celkový zvyšok nezaokrúhlenej ceny platenej v hotovosti, ktorý je nižší ako polovica hodnoty 5 eurocentov, sa zaokrúhľuje nadol a celkový zvyšok nezaokrúhlenej ceny platenej v hotovosti, ktorý je rovný alebo vyšší ako polovica hodnoty 5 eurocentov, sa zaokrúhľuje nahor. Ak je cena platená v hotovosti súčtom cien za viac kusov toho istého tovaru alebo viac kusov rôznych tovarov, zaokrúhľuje sa takto až výsledná cena platená v hotovosti. Cena platená v hotovosti vo výške 1 eurocent alebo 2 eurocenty sa zaokrúhľuje na 5 eurocentov. Takéto zaokrúhľovanie ceny nie je porušením cenovej disciplíny podľa tohto zákona.“

Poznámka:

V zákone č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenách“) v § 1 ods. 1 je zavedená legislatívna skratka pre tovar – ide o výrobky, výkony, práce, služby, nájom a nehnuteľnosti.

To znamená, že ak je cena hradená v hotovosti, je potrebné výslednú sumu k úhrade zaokrúhliť na 5 eurocentov, pričom sa postupuje tak ako je uvedené vyššie (jednotlivé položky sa nezaokrúhľujú).

Z dôvodovej správy k zákonu č. 457/2021 Z. z. vyplývajú nasledovné skutočnosti:

- príjemcovia platieb sú naďalej povinní prijať pri platbách v hotovosti 1 a 2 centové mince, tzn. tieto mince zostanú na Slovensku všeobecne akceptovaným zákonným platidlom tak dlho a v takom rozsahu ako zostávajú zákonným platidlom podľa právnych predpisov Európskej Únie;
- zaokrúhľovanie výslednej sumy pri platbe v hotovosti nemá vplyv na výpočet dane z pridanej hodnoty z nákupu tovaru alebo služieb;
- jedným z povinných údajov na pokladničnom doklade pokladnice e-kasa klient je údaj o zaokrúhlení ceny;
- povinnosť zaokrúhľovania sa vzťahuje aj na obchodníkov, ktorí nemajú povinnosť evidovať tržbu pokladnicou e-kasa klient;
- akékoľvek prostriedky, ktoré sú podľa iných právnych predpisov považované za hotovosť, sa na účely zaokrúhľovania v zmysle zákona o cenách za hotovosť nepovažujú.

Na účely účtovníctva zaokrúhľovanie ceny nemá vplyv na oceňovanie nakupovaného majetku a služieb.

Rozdiely vzniknuté z dôvodu zaokrúhľovania pri platbe v hotovosti sa účtujú:

- v sústave podvojného účtovníctva podľa charakteru do nákladov **na ťarchu účtu 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť** alebo do výnosov **na účet 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti**,
- v sústave jednoduchého účtovníctva podľa charakteru **ako výdavok vynaložený na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov v členení ostatné výdavky** alebo **ako príjem zahrňovaný do základu dane z príjmov v členení ostatné príjmy**,

a to na základe účtovných záznamov, z ktorých je zrejmé zaokrúhlenie platenej sumy. Pri úhrade v hotovosti sú účtovnými záznamami doklad z pokladnice e-kasa klient alebo príjmový pokladničný doklad (ďalej len „pokladničné doklady“), na ktorých sa uvádza suma zaokrúhlenia ceny.

Pri aplikácii zákonnej úpravy v účtovníctve dodávateľa sa postupuje:

- dodávateľ na vystavenom účtovnom zázname (faktúre) o poskytnutom plnení môže uviesť údaj o požadovanej zaokrúhlenej sume, ak nastane úhrada plnenia v hotovosti,

- dodávateľ, ktorý neuvedie na faktúre požadovanú zaokrúhlenú sumu v hotovosti a odberateľ uhradí dodané plnenie v hotovosti, predmetná skutočnosť nie je dôvodom na úpravu vystavenej faktúry, je predmetom účtovného dokladu (pokladničného dokladu) o prijatí platbe v hotovosti,
- dodávateľ pri prijatí čiastkových platieb v hotovosti, zaokrúhľuje a účtuje o zaokrúhľovaní každej čiastkovej platbe, **napríklad:** suma k úhrade 4,48 eur; čiastková platba 1,48 eur po zaokrúhlení 1,50 eur, ostáva doplatiť 3 eur.

Z daňového hľadiska sa rozdiely vzniknuté z dôvodu zaokrúhľovania pri platbe v hotovosti účtované do nákladov alebo výnosov, resp. do výdavkov alebo príjmov zahrnú do základu dane v súlade s účtovníctvom [§ 17 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov].

Príklad č. 1:

Odberateľ kúpil tovar v hotovosti v sume 48,88 eur, z toho základ dane z pridanej hodnoty je 40,73 eur a daň z pridanej hodnoty 8,15 eur. Suma na úhradu podľa pokladničného odkladu z pokladnice e-kasa klient je 48,90 eur, pričom zaokrúhlenie ceny je vo výške 0,02 eur.

Otázka:

Aké je účtovné zobrazenie u odberateľa a dodávateľa v

- sústave podvojného účtovníctva
- sústave jednoduchého účtovníctva?

Odpoveď:

a) Účtovné súvzťažnosti u odberateľa a dodávateľa v sústave podvojného účtovníctva uvádzame v tabuľke.

Účtovný prípad	Suma v eur	Odberateľ		Dodávateľ	
		MD	D	MD	D
Nákup tovaru					
a) suma k úhrade	48,90		211	211	
b) základ dane	40,73	132			604
c) DPH	8,15	343			343
d) suma zaokrúhlenia	0,02	548			648

Náklad zaúčtovaný u odberateľa na účte 548 a výnos zaúčtovaný u dodávateľa na účte 648 sa zahŕňajú do ich základov dane.

b) Účtovné zobrazenie u odberateľa a dodávateľa v sústave jednoduchého účtovníctva uvádzame v tabuľkách, ktoré zobrazujú časť peňažného denníka a časť z knihy zásob.

Odberateľ

Časť peňažného denníka odberateľa

Účtovný prípad	Výdavok v hotovosti v eur	VOZD – zásoby v eur	VOZD – ostatné výdavky v eur	VNZD – DPH v eur
Nákup tovaru – úhrada v hotovosti	48,90	40,73	0,02	8,15

VOZD – výdavok vynaložený na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov

VNZD – výdavok, ktorý neovplyvňuje základ dane z príjmov

Časť knihy zásob odberateľa

Účtovný prípad	Príjem		Výdaj		Zostatok	
	ks	eur	ks	eur	ks	eur
Prevzatie tovaru na sklad	1	40,73	-	-	1	40,73

Dodávateľ

Časť peňažného denníka dodávateľa

Účtovný prípad	Príjem v hotovosti v eur	POZD – predaj tovaru v eur	POZD – ostatné príjmy v eur	PNZD v eur
Predaj tovaru – inkaso v hotovosti	48,90	40,73	0,02	8,15

POZD – príjmy zahrňované do základu dane z príjmov

PNZD – príjmy, ktoré neovplyvňujú základ dane z príjmov

Časť knihy zásob dodávateľa

Účtovný prípad	Príjem		Výdaj		Zostatok	
	ks	eur	ks	eur	ks	eur
Vyskladnenie tovaru zo skladu	-	-	1	Skladová cena	-	-

Príklad č. 2:

Dodávateľ vystaví faktúru na dodanie tovaru pred 1.7.2022 (pred účinnosťou zákona č. 457/2021 Z. z.), pričom suma na úhradu je 95,43 eur (na faktúre nie je uvedená zaokrúhlená suma). Odberateľ uvedenú faktúru zaplatí v hotovosti dňa 4.7.2022. Dodávateľ aj odberateľ účtujú v sústave podvojného účtovníctva.

Otázka:

Ako sa prejaví povinnosť zaokrúhľovania v zmysle zákona č. 457/2021 Z. z.?

Odpoveď:

Úhrada sa realizuje v hotovosti cez pokladnicu e-kasa klient dňa 4.7.2022 a podľa právnych predpisov musí byť suma uvedená na faktúre platená v hotovosti zaokrúhlená na sumu 95,45 eur. Úhrada zaokrúhlenej sumy je preukázateľná z pokladničného dokladu, na ktorom sa nachádza údaj o sume zaokrúhlenia. Na základe pokladničného dokladu a faktúry odberateľ zaúčtuje rozdiel zo zaokrúhlenia 0,02 eur na účet 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť a dodávateľ na účet 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti. Žiaden právny predpis nepožaduje z uvedeného dôvodu vystaviť opravnú faktúru.

Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
Máj 2022